

ZWOLLEI HARANGSZÓ

2021/9-10

Iskolakezdés
Reformáció hava

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen- Assen- Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti: dr.Hermán M. János. Munkatársak: Rostás Kriszta, Snijders Tünde, Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Szolgálati rend az egyházközségünkben:

Istentiszteleteink rendszerint 14.30 órakor kezdődnek. Az istentiszteletekkel egy időben Rohaan Éva vezetésével folyik a vasárnap iskolai tanítás a gyermekekkel. Ezt követően szeretetvendégség keretében ismerkedünk és beszélgetünk egymással. Sátoros ünnepeink másodnapján úrvacsoraosztásra kerül sor, d.e. 11 órakor.

- 2021. január 24. - drs. Kelemen A.Csongor - Online
- 2021. február 21. Böjtfő. – Weiner Zoltán - Online
- 2021. március 14. – Weiner-Legeza Luca - Online
- 2021. április 5. Urk. Húsvét másodnapi istentisztelet. Igehirdetés: Nagy Tibor Sándor; úrvacsoraosztás: Hermán M. János. Ünnepi műsor a gyermekekkel: Nagy Erika-Melinda
- 2021. április 11. Zwollei lutheránus templomban igehirdetés, szolgált nt. drs. Kelemen Attila Csongor.
- 2021. május 9. Zwolle, igehirdetés: Sólyom Uzonka Lilla. Tisztségviselők beiktatása: Hermán M. János 2021. május 23. Pünkösd első napja. Igehirdetés: Kelemen A. Csongor. Úrvacsoraosztás.
- 2021. június 13. Igehirdetés: nt. Kelemen Attila. Bibliakiállítás megnyitása: Hermán M. Rebekka lelkipásztor, Temesvár
- 2021. június 27. – Szabadtéri istentisztelet Zeistben. Igehirdetés, úrvacsoraosztás, szeretetvendégség a cserkészotthon udvarán. Üdvözlések, testvértalálkozó felvezetése: dr. Hermán M. János. Szolgálattévő lelkész: Van Bolhuis Szabó Emőke, Rotterdam
- 2021. július 11. Szolgálnak nt. Weiner Zoltán és Nagy Tibor Sándor. Kampenből hazatérő lelkész barátainkat búcsúztatja nt. Kelemen Csongor Attila.
- 2021. július 25. 15 óra – Igehirdetés, keresztelés. Szolgált Hermán M. Rebeka és Hermán M. János.
- 2021. augusztus 8. 15 óra – Igehirdetés: Hermán M. János és ds. Jeroen Kanis (International Church)
- 2021. augusztus 22. – Újkenyér – Konfirmáció -Úrvacsora. Szolgált: Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

Közreműködtek: Maarten Aalders, Albertje Alkema-Hoeve, Balog Zoltán, Farkas Flórián, Erbach Viola, Jaskó Irén, Kelemen Attila Csongor, Kis Kendi Dávid, Snijders-Dósa Tünde, Remko Snijders, Sólyom Uzonka, Téglásy Sándor, Urbán Ákos.

- 2021. szeptember 12. – Szolgált: nt. Debreczeni István, Kolozsvár
- 2021. október 10. – Szolgált: nt. Kelemen A. Csongor
- 2021. október 31. – Reformáció – Úrvacsora – Szolgált: nt. Kis Kendi Dávid, Debrecen.
- 2021. november 14.
- 2021. november 28. Advent I. Vas.-Úrvacsora
- 2021. december 12.
- 2021. december 26. Karácsony II.- Úrvacsora

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgáltársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Vezető lelkipásztor: drs. Kelemen Attila Csongor. Misziói lelkipásztor: dr.Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Titkárság, egyházközségi ügyvitel: dr.Hermán M.János. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta, Snijders-Dósa Tünde, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lídia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czibalmos Klára és Truczka Adrienn.

Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasó szerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila.

A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle, kivéve amikor a meghívóban másként jelezzük. Info: jhermanm@gmail.com Tel: 038-4233247

–refistentiszteletzwolleban

Web oldalunk, vagyis a honlap jelzete: <https://zwolleireformatus.nl/> Webmester: Téglásy Sándor
Honlapunk címe: <https://zwolleireformatus.nl/>
A Harangszó elérhetősége: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Az országos szabályok szerint 2021 novemberétől ötven léleknél többen ne tartózkodjunk ebben a templomban, és a presbitérium legyen felelőse az előírások betartásának.

Willem Alexander, Hollandia királya 2021 október 13-án az amszterdami Nieuwe Kerk épületében átveszi a revideált bibliafordítás első példányát, amely a 2004-es kiadáshoz viszonyítva a közérthetőség érdekében tizenkétezer szinonim kifejezést tartalmaz. **Lásd még:** <https://www.nd.nl/nieuws/geloof/1059168/koning-krijgt-eerste-herziene-bijbel>

Augusztus 20 – államalapító királyunk, Szent István napja - istentisztelet

Államalapító királyunk, Szent István napját a magyar közösség Hollandiában ökumenikus istentisztelet keretében ünnepelte a Hollandiai Magyar Szövetség, a Hollandiai Magyar R.K. Egyházközségi Tanács, valamint a Hollandiai Magyar Protestáns Keresztény Lelkigondozó szolgálat szervezésében, amit előadás követett Wassenaar-ban a szent József templomban 2021. augusztus 29-én.

A Hágai Magyar Quartett zenei szolgálatot végzett az istentisztelet részeként

Felvételt készítette: Urbán Ákos

Havas István SP atya és Sólyom Uzonka Lilla református lelkipásztor szolgálatával az ökumenikus istentisztelet immár hatodik alkalommal került megrendezésre, amelyen idén igényes előadásával közreműködött a Hágai Magyar Kvartett is.

Havas István SP atya és Sólyom Uzonka Lilla református lelkipásztor

Felvételt készítette: Urbán Ákos

Az alkalmon két sákramentum is kiszolgáltatót, hiszen az áldozás/úrvacsora mellett egy gyermek megkeresztelésére is sor került. (Az úrvacsorai kenyeret Snijders-Dósa Tünde és férje, Remko adományozta, az úrvacsorai bort Urbán Ákos és Emőke. A Zwollei Református Egyházközség tagjai közül tizenkilencen vettek részt a wassenari istentiszteleten.)

A református igehirdetés alapigéje a Mt. 6:25-34 volt, amely arra hívja fel a figyelmünket, hogy az aggodás helyett bízzuk életünket arra, Aki gondoskodik rólunk. A ma embere számára egyre nehezebb nem mindent

kontroll alatt tartani, pedig egyértelmű, hogy minél nagyobb a kontroll mértéke, annál nagyobb az aggodás is. Fontos tudnunk, hogy hol keressük a védelmet, mint ahogy első királyunk, István is tudta: nem emberekben bízott, amikor országát felajánlotta Máriának. Teremtő Urunk meg akarja áldani azt, amiben vagyunk; mindig éppen ott, ahol vagyunk és arra biztat, hogy merjük a tekintetünket órá vetni. Segítségünkre van ebben Krisztus ígérete: „E világon nyomorúságatok van, de biztatok: én legyőztem a világot! (Jn.16:33)

Havas István szentbeszédében hangsúlyozta, hogy Szent István király nem csak szobor formájában van jelen, hanem a hagyományunkban, a szívünkben, mindazoknak az elméjében, akik megemlékeznek róla. Méltó megemlékezni arról a történelmi személyiségről, aki országot szervezett, kereszténységre vezette a népet. Az évenkénti megemlékezés egyben hálaadás is a múltért, valamint könyörgés a jövőöért.

Az életben viharok jönnek és záporok lesznek, de ha a hit rendíthetetlen sziklájára építjük az életünket, akkor nem dől össze földi életünk.

Az ökumenikus alkalom után Dr. Marác László tartott ünnepi beszédet „Szent István jelentősége a magyar és az európai történelemben” címmel, melyben méltatta államalapító királyunk történelmi jelentőségét. Magyarország a kereszténység védőbástyája volt és marad még akkor is, ha Európa már nem annyira kér ebből. Fontos tisztában lenni azzal, hogy kik az igazi ellenfelek; még ha nem is sikerül kitörni, tudni kell, hogy kik állnak velünk szemben.

Jó tudni azt is, hogy Isten kegyelméből Magyarország örök, függetlenül attól, hogy hol húzódnak a határok.

Lejegyezte: Sólyom Uzonka Lilla református lelképásztor

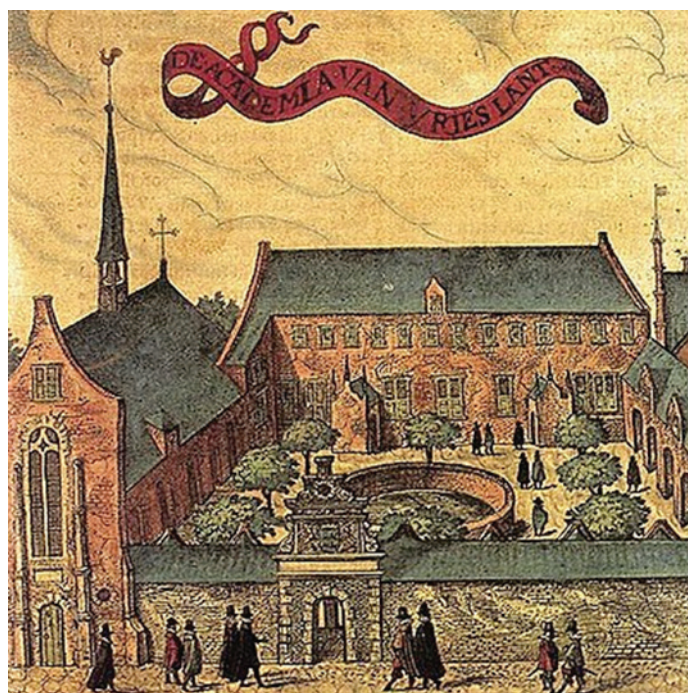
VIVAT ACADEMIA!

Egyetemjárás Hollandiában

Magyar peregrinusok emlékezete: sírkövek Franekerában

Franekéra (hollandul: Franeker, frízül Frjentsjer) a magyar egyetemjárás feledhetetlen városa. Az öt holland egyetem közül Franekéra akadémiaja az 1811-ben bekövetkezett megszűnéséig nagyjából tizenötezer diáknak biztosította a képzését. Bozay Réka összegezése szerint Franekéra egyetemén 1233 magyar diák fordult meg. Nyomukat számos disputatio és jónéhány diszsertáció őrzi. Szepsi Csombor Márton 1618-ban így jellemzi az egyetemet: „... az igaz keresztyének akadémiaja!” Megtörtént, mert nem is lehetett másként, hogy a tudományra szomjúhozók közül a siker mellett a sírt is Franekéra adta. Akiknek még sírkő is jutott, azokat

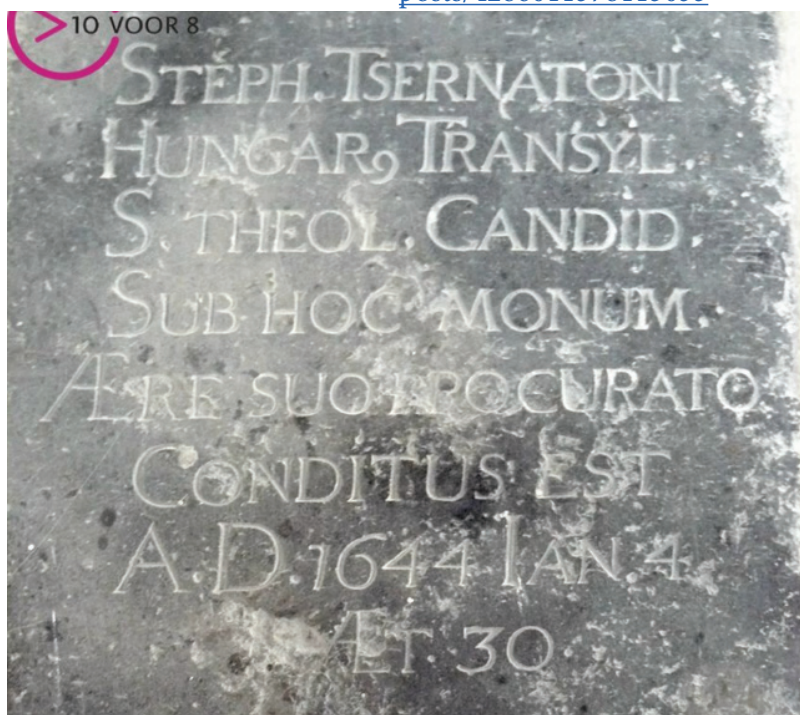
eredetileg a franekéri akadémia kápolnájába temették. Ennek felszámolása után kegyeletből a magyarok sírköveit átvitték a nagytemplomba. Így a Martinikerk 1940-1943 közötti restaurálása után a templom északi hajlatában egy arra kijelölt helyre került az a négyes osztatban töredezett sírkő, amelyen magyar neveket találunk. Ezekon kívül más magyar sírkövek is kerülhettek a templomba? Jelenleg három magyar sírkövet tartanak nyilván. Eddigi kutatások alapján hat, Franekerában elhunyt magyar diákról tudunk. **Nemrégiben, 2021 októberében** közölte a leeuwardeni [Tresoar](https://www.facebook.com/Tresoar/posts/4286011578115035) a Csernátóni István sírkövéről készült fényképet.

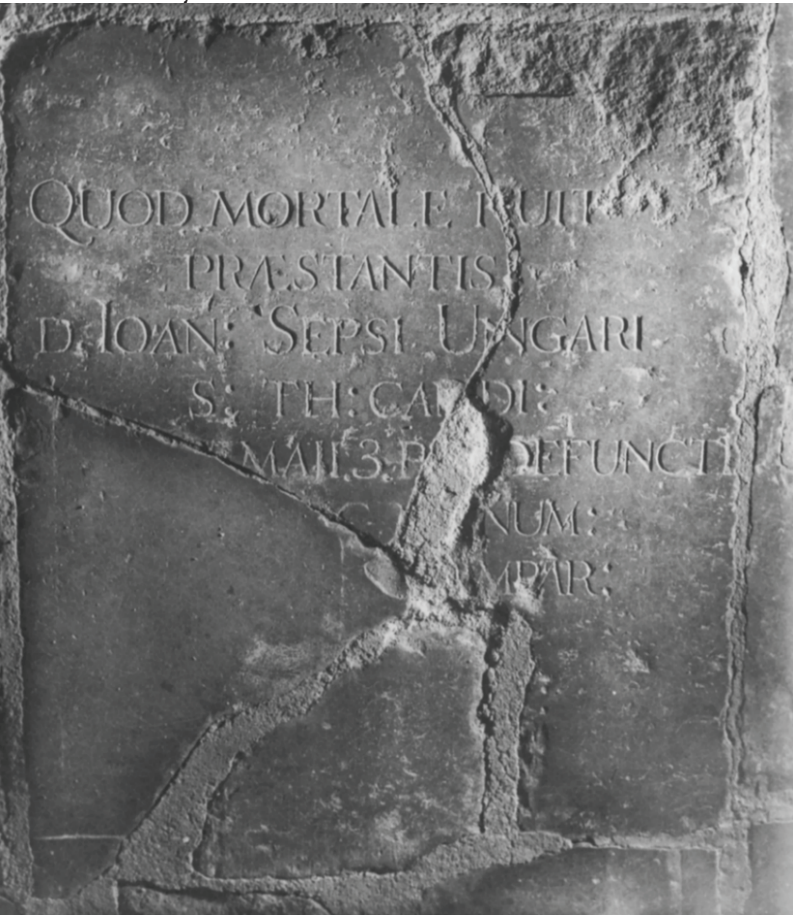
Academia Franekerensis:1585-1811 (Pieter Feddes van Harlingen metszete, 1622)

A harminc éves erdélyi teológus 1644. január 4-én halt meg. Ezt a Martinikerkben található sírkövet most már országosan sokan látták és levélben értesítettek minket a nyilvánossá tételről.

Forrás: <https://www.facebook.com/Tresoar/posts/4286011578115035>

A második magyar reliquia a sárospataki illusztris iskola végzettjének, Szepsi Nehéz János sírkövének a maradványa, ez szintén a Martinikerkben található.

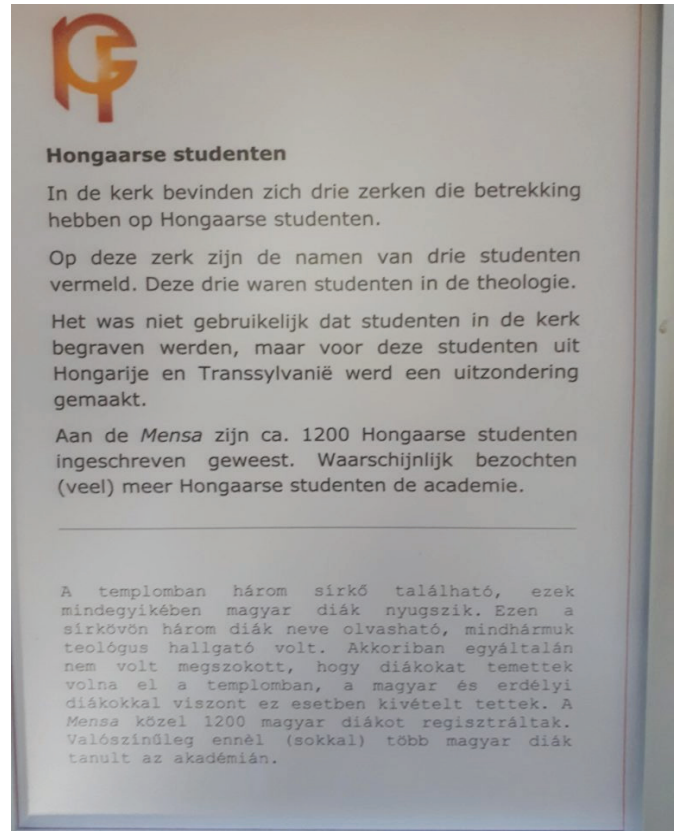

Szepsi fennmaradt testamentumának szövegéből és más forrásokból megállapítható, hogy a kassai származású teológus Szepsi vagy Sepsi Nehéz János 1658 május 3-án hunyt el. Testamentumában meghagyta, hogy negyven tallér erejéig néki a saját pénzéből sírkövet állítsanak és ebből az összegből fedezzék a temetése költségeit is. Könyvtárának maradványai Marosvásárhelyre kerültek, erről szintén Postma Ferenc professzor egyik közleményében olvashatunk.

Harmadszor: a franekéri Martinikerk padlózatán az emléktábla talapzata mellett három magyar ifjú neve látható egy sírkőre vésve. Komáromi G. István harminc éves korában hunyt el 1721. június 20-án. az erdélyi K. Pataki Mihály 1735. január 27 én hunyt el 28 éves korában. Zilahi Dániel teológus, a debreceni kollégium néhai diákja harminc éves korában, 1770. szeptember 22-én hunyt el.

A Martinikerk magyar koszorús emlékjelzője, alább pedig a magyar fordítással ellátott felirat

Franekérában elhunyt elődjeink életéről apránként gyülekeznek az adatok, amelyek közül például megemlíjtük, hogy Stephanus Tsernatonni könyvet ajándékozott az egyetem könyvtárának. – Komáromi G. István 1718 nyarán teológusként iratkozott be és a nevéhez beírták, hogy „gratis”, azaz nem kötelezték a beiratkozással járó költség fizetésére. Ezt a kedvezményt Hollandiában számos magyar diák esetében gyakorolták. -- K. Pataki Mihály, lehet hogy Kőrispataki Mihály volt a teljes neve, 1734 nyarán iratkozott be a franekéri egyetemre és sajnálatos, hogy csak egy fél éve volt hátra... Zilahi Dániel 1770 augusztus 7-én írta be nevét az egyetemi album oldalára, aztán két hét múlva már el is távozott az élők sorából. Zilahi neve mellé azt írták, hogy „Sakaino Ungarus”, aminek az alapján arra gondolhatunk hogy a Debrecen közeli hajdú településről, Zsákról, illetve Szákról származott. – A Martinikerk sírkövei tehát öt magyar református teológus nevét őrzik. Pataki K. Mihály temetésekor nyomtatásban jelent meg egy „Programma funebre”, aminek a példány még nem került elő. —Franekérában halálozott el 1779 januárjában Vilmányi Sámuel, aki a sárospataki kollégiumnak volt a diákja. Könyveinek a jegyzéke fennmaradt, egykori sírhelyéről. Nincs tudomásunk. —Egy Franekérában elhunyt magyar diáknak csak a személyes tárgyairól készült leltár, amelyet dr. G. H. van de Graaf közölt. Hogyha ez a leltár nem egyezik a Tsernatonni István hagyatékával, akkor egy hetedik, névtelen diáknak az emlékét őrzi a leeuwardeni levéltár.

Az érdeklődőknek tudomásul szolgálhat, hogy az első magyarországi diák, Petrus Felckmannus nevű atyánkfi, Heidelbergből jövet, 1597 június 25-én látogatta meg a franekéri egyetemet. „Transsylvaniausként” -ként tehát egy brassói száz diák volt az, aki hollandiai egyetemre jutott el. Az ország első egyetemét Orániai Vilmos herceg Leiden városában alapította 1575-ben, hálából, a spanyol hódítók fölött aratot győzelmet követően. Leidenben 1800-ig nagyjából 655 magyar diák tanult. Már szoltunk a következő, az 1585-ben alapított franekéri egyetemről, ahol az ismert, az 1233-as létszámú magyar peregrinus fordult meg. Harmadikként a groningeni egyetem nyitotta meg a kapuit 1614-ben, ahol 1800-ig legalább 283 hazánkfi iratkozott be. Az utrechti „Illustere School” 1636-ban nyerte el az akadémiai rangot, 1800-ig körülbelül 740 magyar tanult ebben a városban. Harderwijk egyetemét (Gelderland tartomány hajdani fővárosa) 1648-ban alapították, a magyar beiratkozottak száma legalább 40. Amszterdam illusztris iskolájában megfordultak közül eddig 22 magyar diákról tudunk, Deventer athenaeumában pedig 27-en tanultak.

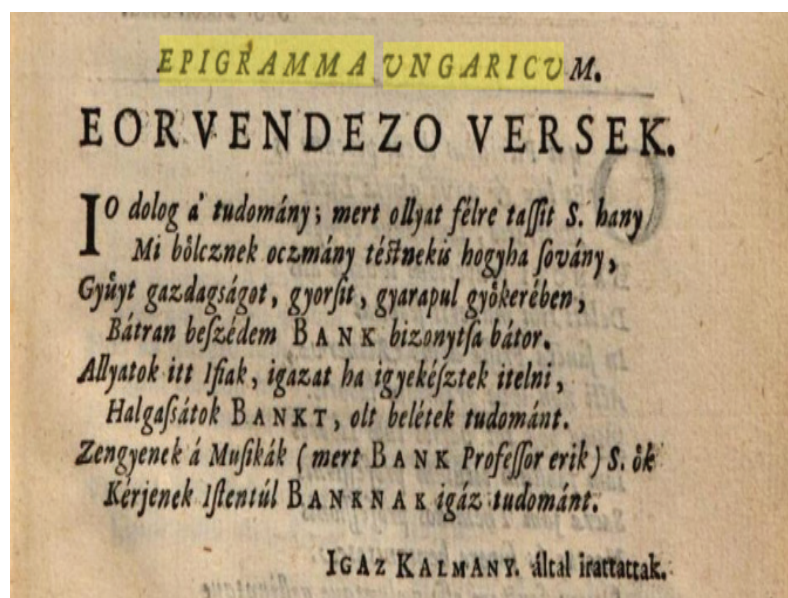
A peregrinusaink Nagyváradról, Debrecenből, Sárospatakról és Pápáról, vagyis az ottani kollégiumokból érkeztek. Erdélyből a kolozsvári református és unitárius kollégiumok (Gyulafehérvár/Nagyenyed, illetve Marosvásárhely) küldték a hallgatókat. Kétszáz esztendő leforgása alatt bő háromezer magyar diák képezhetette magát a korabeli németalföldi egyetemeken. Késői utódokként hálásan gondolunk a befogadó szellemiségű holland testvérekre, az ösztöndíjaira, a segélyezésekre, a hitvé-

delmi kapcsolatokra, a lehetőségeik szerint való akkori politikai kiállásaikra. Hála Istennek, hogy a tudomány tárházának kapuit ma is kitarva tartják a világ minden tájáról érkezők előtt és szinte rálátásunk sincs már, hogy évente százas vagy ezres nagyságrendben tanulnak magyar ifjak Hollandiában. (Mára éppen a teológusok jelenléte csekélyesedett el a más szakokra beiratkozottak számához képest.)

A magyar emlékeket felkeresőknek jelezzük, hogy Franeker városa, a Magyarországi Református Egyház, a Fríz Akadémia, az akkor még virágkorát élő Hollandiai Magyar Protestáns Keresztény Lelkigondozó Szolgálat alapítványa, de főleg Tüski István hollandiai lelkész buzgalma nyomán az egykori franekéri magyar bursza falán fríz-holland és magyar nyelvű tábla hirdeti, hogy hosszú időn keresztül abban a házban laktak a peregrinusaink Franekerában, a Voorstraat 43. szám alatt.

A két részes emléktábla állításának és leleplezésének időpontja 1985 szeptember 28-ika, amikor dr. Ladányi Sándor professzor társaságában vettünk részt az emlékülésen és az avatáson. Áldassék azoknak emléke, akik a teológia művelőiként előttünk jártak és akik innen, fríz földről költöztek az örökkévaló hazába.

Összeállításunkhoz Kolozsvári Igaz Kálmán akadémiai üdvözlő versét csatoljuk a tudománnyal való beoltás hasznáról. Franekérában írta 1647. március 15-én Laurentius Bank tiszteletére, annak professzorral való választásának alkalmával. (Lelőhelye: Applausus academici honori et famae ... Laurentii Banck. Franekéra, 1647)

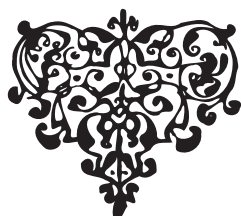
„Sta stil en overdenk de weg...” Záró gondolatként ezzel a fenti fényképen is látható idézettel mélyülünk el az iskolák fölöttébb szükséges voltáról a diaszpóra élethelyzetében.

Sümeghy Gyula nagykövet az utrechti Stipendium Bernardinum (1761-2021) alapításának 250 éves jubileumán

Iskolakezdekor szeretettel gondolunk jó tanítóinkra, és tisztelettel adózunk az akadémiai fenntartóink. **Vivat membrum quodlibet, Vivant membra quaelibet, Semper sint in flore!**

Írta és a képeket válogatta: *Hermán M. János*

***** **HÁGAI MAGYAR ÓVODA ÉS ISKOLA**

TANÉVNYITÓ ISTENTISZTELET, HÁGA, 2021. SZEPTEMBER 19.

TANÉVZÁRÓ ISTENTISZTELET, HÁGA, 2022. JÚNIUS 6.

Információ: Csanády Ágnes, csanady@federatio.org

TANULJ VELÜNK!
HÁGAI MAGYAR ÓVODA ÉS ISKOLA

- ANYANYELVFEJLESZTÉS
- MAGYARSÁGISMERET
- ÜNNEPEK ÉS HAGYOMÁNYOK

70 diák, 2 óvodai és 6 iskolai csoportban, 2-től 18 éves korig.
 Élvezetes ismeretszerzés magyar tankönyvekből,
kéthetente szombatonként 10-13 óráig.

Fakultatív programok:
 Hitoktatás: 9:30-10 óráig
 Gyermekénekkar: 13:15 -14 óráig
 Cserkészet 14 - 18 óráig
 Változatos programok a szülőknek.

Információ: Csanády Ágnes, csanady@federatio.org
 Honlap: www.federatio.org/hmoi.html
 Facebook: Hágai Magyar Óvoda és Iskola

Játszóterünk is van!

Fennállásának 400. évfordulójára összpontosít a Bethlen Gábor Kollégium az új tanévben

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium minden évben ünnepélyesen kezdi meg az új iskolai évet; így történt ez idén is, amikor az iskola fennállásának 400 éves jubileumának megünneplésére való készülődés még inkább ráirányította a figyelmet az ősi alma materre.

Az ünnepségek, hagyományos módon, az iskolalelkész rövid áhítatával kezdődött. Demeter Szabolcs az alapigét Pál apostol korintusbeliekhez írt leveléből választotta: „Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél...”, „kitartásra, állhatatosságra” biztatva a diákságot és áldást kérve az új tanulókra, a tanári karra és az egész közösségre.

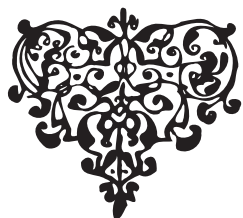
Gudor Kund Botond esperes a Példabeszédek könyvének 6. részében felbukkanó hangya példájára hívta fel a diákság figyelmét, amely La Fontaine híres meséjét is ihlette és amely arra tanít, hogy szorgalmas munkával, kellő időben gyűjtsük be a fontos dolgokat, így a tudást is. „Az a lelki-szellemi tárház, amit a Bethlen-kollégium kínál, elengedhetetlen a szórványban, amely Margittai Gábor szavaival élve, törekeny kenyérháj-magyarország” – mondta.

A közös tanári fotó elkészítése után Szócs Ildikót a 400 éves jubileumról kérdeztük, aki portálunknak elmondta: „a teljes egészében megújult iskolaépület és új óvoda megfelelő körülményeket biztosít az évfordulóra való készülődésre. Az elkövetkező egy év a kollégium négyszáz évéről szól majd, abban a reményben, hogy további évszázadok következnek... és magyarul. Hamarosan, októberben meghirdetjük a Bethlen-évet, amely több eseményt foglal magában, és amennyiben a járványhelyzet megengedi, a teljes tanévben erre fókuszálunk, oly módon, hogy óvodásoktól tizenkettedikesekig, mind az 508 gyermek és ifjú átélhesse a jubileum szépségét, jelentőségét. A nagy jelentőségű megemlékezést valószínűleg 2022 októberében tartjuk.”

Basa Emese 2021. szeptember 13-i tudósításából

Forrás: <https://maszol.ro/belfold/Fennallasanak-400-evfordulojara-osszpontosit-a-Bethlen-Gabor-Kollegium-az-uj-tanevben>

A rákoskerti református templom Makovecz-harangja -Gombos Miklós harangöntő műhelyében

és a látványterv

Mádl Dalma temetése

Eltemették Mádl Dalmát, Mádl Ferenc néhai köztársasági elnök feleségét, a Katolikus Karitásztársaság jászolalati nagykövét kedden Budapesten, a Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely 28-as parcellájában. Mádl Dalma életének 89. évében, október 22-én hunyt el.

Fotó: MTI

Lévai Anikó, Orbán Viktor miniszterelnök felesége, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet jászolalati nagykövete búcsúbeszédében azt mondta, a megrendülés és bizonyosság együtt van jelen most, amikor Mádl Dalmát utolsó útjára kísérik. Megrendülés, mert elvesztettek valakit, egy példaképet, akit nagyon szerettek. Bizonyosság, mert, ha valaki, ő biztosan „a szentek seregében ünnepelem már” - közölte. Úgy fogalmazott: „A kaput, ami felé egész életében rendíthetetlen hittel és bizalommal tartott, elérte és belépett rajta.” Azt mondta, Mádl Dalma rendíthetetlen hitben élt és dolgozott át egy egész életet, pedig sok minden megingathatta volna a magabiztos istenhittel - születésének éve - 1932 óta: a világháború borzalmi, a Rákosi-idők terrorja és egyházüldözése, a levert forradalom és szabadságharc, a gulyáskommunizmus, a rendszerváltás öröme hamar elhomályosító politikai csatározások és bizonytalanság, és az utolsó években pedig a keresztényellenes ideológiák térnyerése világszerte - mondta.

Mádl Dalma életében testet öltött az igazság: hogy ha arra a biztos tudásra, fundamentumra építesz, amely a keresztény hit lényege, akkor szabaddá válsz a szolgálatra - jelentette ki Lévai Anikó. Hozzátette: Mádl Dalmának nem kellett élete legfontosabb céljává tennie saját önmegvalósítását, hiszen tudta, hogy a legjobb helyen van az élete, Isten tenyerében és életének kiteljesedése az, amikor azt a szolgálatot végzi, melyet Isten rábízott. Lévai Anikó azt mondta: „A szemünk előtt teljesedett ki Dalma élete abban a sokrétű derűs szolgálatban, amelyet vállalt. Ő a neki adott csaknem 90 évet a maga nyugodt, de határozott módján végigdolgozta. Mindenről és mindenkiről gondoskodott, akit a gondviselés neki szánt. A támogató háttér munka hőse volt, és számomra igazi példakép”. Kiemelte azt is, hogy Mádl Dalma nem volt mellékszereplő sem férje, sem mások oldalán. Tartása, méltósága volt. Méltó partnere volt a japán császárnak vagy az angol királynőnek is a maga szerény, visszafogott módján. Okos határozottság, mindenre, mindenki-re odafigyelés, mindennek a számon tartása jellemezte - mutatott rá.

A római katolikus szertartást Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek vezette. „Dalma asszonynak kedves, bátorító szava és gesztusa újra és újra volt papok, szerzetesek, világi hívők felé” - mondta a bíboros, hozzátéve, hite kisugárzott az emberekre, átélte belsőleg is a drámai pillanatok. Erdő Péter hangsúlyozta: Mádl Dalma szívügyének tekintette a szegények és rászorulóknak megsegítését.

A temetésen felolvasták a család búcsúgondolatait is, amelyekkel köszönetet mondtak az édesanyának, nagymamának, dédnagymamának azért is, hogy megmutatta az emberi szilárdság és kitartás értékeit.

A gyászolók egy-egy fehér rózsával búcsúztak Mádl Dalmától, akit a férje melletti sírba helyeztek örök nyugalomra.

Forrás: <https://maszol.ro/kulfold/Orok-nyugalomra-helyeztek-Madl-Dalmat>

Elhunyt Király Károly, akin a halálsugár sem fogott

(Dicsőszentmárton, 1930. szeptember 26. – Budapest, 2021. november 4.)

„A nem politikai alapon bebörtönzött bírálók likvidálására Ceaușescu a Securitate K-részlegét használta. Azt az aránylag kis szervezetet, amelyik a börtönön belüli elhárításért volt felelős. (...) 1970-ben a K-részleg a szovjet KGB által kifejlesztett radioaktív berendezésekkel egészítette ki halálos arsenálját. Ceaușescu maga adta az eljárásnak a „radu” fedőnevet. (...) A halálos sugáradag rákos elváltozást idézett elő az áldozat szervezetében.”

Az idei év elején elhunyt, egykori – Nyugatra szökése után világhírűvé vált – román kémfőnök, Ion Mihai Pacepa nevezetes, Vörös Horizontok című könyvében olvasható fenti sorok a rémisztő gyilkos alkalmazásának kezdete után nem sokkal már egy erdélyi magyar emberrel kerülnek összefüggésbe.

Az illető 1972-ben lemond minden tisztségéről, tiltakozásul a magyarság már ekkoriban mindinkább fokozódni kezdő elnyomatása ellen. És Király Károly neve rövidesen ismertté lesz a Romániához csatolt Erdélyben és a csonka országban egyaránt, a hetvenes évek második felében, Ceaușescu mindinkább rémuralommá váló országlásának

ebben a szakaszában már úgy emlegetik, mint az erdélyi magyarság ellenállásának egyszemélyes jelképét, egyik fő vezetőjét, aki tiltakozó leveleket ír, memorandumokat szerkeszt, időről-időre szót emel a nyugati szemmel-ésszel teljességgel felfoghatatlan mérvű magyarüldözés és -nyomorgatás minden válfaja ellen, egyre több vonatkozó kapcsolatot épít ki, Illyés Gyula, Csoóri Sándor ismeri már a nevét, Nem csoda, ha a diktátor – Pacepa tanúsága szerint – nemsokára kiadja a parancsot: radut Királynak!

Aztán... aztán valahogy minden másképp alakul. Az eszelős gyilkosok, a politika nagy gengszterei ezt nem látják át soha – és ez is mindig a végzetük: árthatnak akármenynyit, mégis, valahogy, valamikor, valamennyire, így vagy amúgy, mindig porszem kerül a gépezetbe, valami kima-rad a számításból, valami valahogy mindig kisiklatja a terveket. Így marad életben Karol Wojtyła a Szent Péter téren, Tőkés László a Szilágyságban vagy éppen Király Károly a Ceaușescu -féle barbár

elmebaj megszállta Romániában.

A Fennvaló teszi a dolgát. Legtöbbször úgy, hogy fogalmunk sincs róla, éppen mikor és miképpen.

Király Károlyról nemcsak azt kell tudni, hogy az 1956 utáni erdélyi magyar történelem Tőkés László mellett legelső embere, és nemcsak mesebeli bátorságú és – konok kitar-tással – elképesztő mélységekben és magasságokban megbújva magyar érzésű és szívű férfiú volt, de – húga, Ibolya fogalmaz ilyen pontosan – „emberi-emberfeletti cselekedetei nélkül nem ilyen lett volna a világ”.

Ellenállt, szembeszegült és harcolt egy rettegett, örült, eszelősen magyargyűlölő zsarnokkal – és közben, a legnagyobb terror és szűkölő félelem éve alatt oltalmat, munkát, védelmet biztosított fajtája nem egy és nem két üzött nyomorultjának, a színész (később galádul meggyilkolt) Viski Árpádnak éppúgy, mint névtelen, magányos székely harcosoknak vagy – például – az éveken át szívós kitar-tással üldözött szovétai Hosszú Istvánnak. Szinte felsorolhatatlan mennyiségű beadványával sorra-rendre kiállt a magyarság jogai mellett, elképesztő vakmerőséggel és hihetetlen erdélyi találmányossággal külföldre juttatta irományait, beadványait, leveleinek sorát – hogy tájékoztasson. Hogy felrészni próbáljon. Hogy segítsen.

A halálsugár meg nem sikerült. (Végső soron nem is csoda: székely emberről volt szó, aki Gyergyóban meg Háromszékben edződött, de egész Székelyföldet hozta magával, a szülővárossal, a kis-küküllői Dicsőszentmártonnal – ez így együtt, úgy látszik, még a radioaktív sugárnak is sok. Túl sok. Érthető.)

Hogy Király Károly most meghalt volna, az meg egyszerűen nem igaz. Az ilyen magyarok nem tudnak meghalni, nem is szoktak. Legföljebb elköltözni máshová, egy távolabbi vidékre, ahol a győztesek gyülekeznek. Mert ha volt

Győztes a Kárpátok alatt, hát Károly bátyánk: jó három év-tizedet, 32 évet vert rá Ceaușescu, minden külön sugár, radu, mifene nélkül. Csak úgy, lazán. Székelyesen. Így kell ezt csinálni.

Írta Domonkos László

Forrás: <https://www.magyarhirlap.hu/velemeney/20211112-akin-a-halalsugar-sem-fogott>

A nemzet búcsúja: Puskás Ferenc emléke

Kezdjük ott, hogy sokáig az sem volt biztos, hogy Puskás Ferenc hamvai magyar földben nyugszanak majd. Ha nem csak a magyar futballszurkolók fejével gondolkodunk, hanem a családtagokéval is, lássuk be, nem illett volna vitatni azt a jogukat, hogy a közelükben nyugodjon a világhírű családfő. Öt évvel később elhunyt lánya, Anikó esetében is nehéz volt a döntés, hamvai, saját kérésére, három helyre kerültek: a Földközi-tengerbe a déli spanyol üdülőváros, Benidorm (itt élte férjével utolsó éveit a régi családi nyaralóban) Rincon de Loix-i partjainál és fiatal-, majd felnőttkorának színhelye, a baszkföldi San Sebastián El peine de los vientos (Szelek fésűje) szoborcsoportjánál az Atlanti-óceánba, illetve szeretett édesapja mellé, a budapesti Szent István-bazilikába. Elkeseredettebb pillanataiban bizony arra készült Puskás Ferencné is, hogy férje hamvait Spanyolországba viszi. Például amikor – Puskás halála előtt egy évvel – élete egyetlen interjúját adta a Nemzeti Sportnak, s az őket ért folyamatos méltánytalanságok miatt kifakadt: a végén még megint elüldözik őket az országból... Pedig még nem is sejtette, hogy hamarosan hányan hasonlítják majd keserűen 1956-hoz 2006-ot, hiszen – ahogyan ötven évvel korábban, a forradalom idején – 2006. október 23-án a karhatalom ismét békés tüntetőkre támadt Budapesten. Több mint három héttel Puskás Ferenc halála előtt, felidézve feleségében mindazt a retteget és keserűséget, amelyet fél évszázaddal korábban át kellett élnie. A sors 1956-ban is elszakította a családjától Puskás Ferencet, hosszú hetekig bizonytalanságra, félelemre és szorongásra kárhóztatva a decemberi hideg éjszakában menekülő szeretteit, az akkor 24 éves Erzsébetet és négyesztendő kislányát, Anikót. S amikor a végső búcsúra készültek 2006-ban, különösen érzékenyen érintette őket mindaz, ami Magyarországon történik. A legnehezebb nap megint december elejére esett: 1956-ban a hazától, 2006-ban a férjéről és édesapától vettek fájdalmas búcsút.

Nem sokkal Puskás halála előtt döntötték el, hogy Öcsi bácsi végső nyughelye Magyarországon legyen, s a döntő érv alighanem az lehetett, hogy a lelkek mélyén mindketten tudták, maga a családfő így szeretné. S amikor Erzsébet asszony megváltotta a két urnahelyet a Szent István-bazilika altemplomában a férje és saját maga számára, úgy érezte, tisztességesen elrendezte ezt a nehéz

kérdést: hol nyugodjon a férje, minden idők legismertebb magyar embere? Már akkor sokan kérdezték tőle, miért nem a kispesti temetőt választotta, hiszen Puskás neve összeforrt Kispesttel (még ha a közhiedelemmel ellentétben nem is ott született), és a szülei sírja is ott található. Ilyenkor azt felelte, hogy bár ezen is sokat gondolkozott, végül arra jutott, egy hagyományos sírt a kispesti temetőben nem tudnának ápolni a távolban élő unokák, dédunokák, ami a család szégyene lenne, míg a Bazilika akkor is méltó és örök nyughelyet jelent, ha nem lesz, aki a család részéről odafigyeljen rá. Persze, mondhatják, kicsit naiv elképzelés volt ez, hiszen Puskás sírjára úgyis odafigyel a nemzet, s a rajongók valódi zarándokhelyévé válik. Ami csak részben lett így, hiszen az egyszerű turistákat nem engedik le ma sem a Bazilika altemplomába, így az a szándék, hogy bárki könnyen meglátogathassa a világhírű játékos sírját, sajnos nem teljesült. Márpedig egyértelműen ez volt a terv, amikor a temetést szervező Kegyeleti Bizottság a két urnahely helyett a kevés kialakított dízsírhely egyikét „kérte el” az egyháztól Puskás végső nyughelyének.

Már hat éve folyamatos kórházi kezelést igényelt az Alzheimer-kór által sújtott Puskás Ferenc, amikor 2006. november 17-én, napra pontosan 15 éve bekövetkezett az elodázhatatlan, és örökre itt hagyott bennünket. Miután bő egy évvel korábban jelent meg életrajzi könyvem Öcsi bácsiról, amelyen hónapokig dolgoztunk együtt a feleségével, és már készítettük elő az ünnepséget, amelyen a felcsúti futballakadémia felveszi majd a legnagyobb magyar játékos nevét, ekkoriban is napi kapcsolatban voltunk, és Erzsébet asszonynak szüksége is volt a segítségre, amikor a hosszú évek magányos kórházlátogatásai, a barátok folyamatos elmaradozása után egyszer csak ráomlott az egész világ részvéte és napokig szakadatlanul csörgött mindkét telefonja. Lánya, unokái távol éltek, jószerével csak néhány budapesti rokonával, az orvosával, Bányai Nándor özvegyével és talán mondhatom, hogy velem tartott fenn napi kapcsolatot, s ebben, a világtól elvonult élethelyzetben sokáig úgy tervezte, szűk körben, „diszkréten eltemeti” a férjét a jó előre megváltott urnahelyre. Ám a világszerte népszerű Puskás Öcsi esetében ez a visszafogott diszkréció egyszerűen elképzelhetetlen volt. Már csak a Magyarország részéről korábban őt ért igazságtalanságok miatt is fontos volt, hogy hozzá méltó, nagyszabású temetése legyen. Igen ám, csak hogy az ország éppen azért forrongott, mert újra azok irányították, akik „hazudtak reggel, éjjel meg este”, s akik ismét erőszakkal próbáltak meg tekintélyt szerezni, ahogyan elődeik, akik hajdan elüldözték az országból Puskás Ferencet és családját.

Járt tehát a nagyszabású temetés Puskásnak, de Erzsébet asszony semmitől sem irtózott annyira, mint éppen attól, hogy a regnáló kormány „temesse el” a férjét. Ezért kérte fel Puskás halálhírének hivatalos közlésével

egy időben Schmitt Pált, a régi családi barátot, volt madridi nagykövetet, a Magyar Olimpiai Bizottság elnökét, hogy legyen a temetés főszervezője. Így alakult meg a Kegyeleti Bizottság, amelynek szóvivője lehettem, s ha a gyász ellenére szabad illet mondani, lelkesítő, lélekemelő munka vette kezdetét: a temetésig hátralévő három hétben, jórészt a MOB, valamint a rendezésre felkért Koltay Gábor csapatával azon dolgoztunk, hogy méltó búcsúceremóniát szervezzünk a legismertebb magyar embernek. A kormány által nemzeti gyásznappá nyilvánított december 9-nek Schmitt Pál adta „A nemzet búcsúja” címet, s a felelősség is az ő vállára szakadt: miközben a sajtó egy része szinte csak azzal volt elfoglalva, hogy „mennyibe kerül Puskás temetése”, neki úgy kellett méltó tiszteletadást szervezni, hogy a kormány minél kevésbé sajátíthassa ki az eseményt. Emlékszem egy megbeszélésre a MOB-ban, amikor Schmitt Pál kijelentette: „Ha el kell adnunk a gellérthegyi székházat, akkor is tisztességgel eltemetjük Puskás Öcsit.” Miközben az özvegy meg azt tette világossá, hogy ha a miniszterelnök, Gyurcsány Ferenc beteszi a lábát a gyászmisére, a Bazilikába, akkor ő feláll és hazamegy. Nos, a kormányfő nem vállalta a kockázatot, nem vett részt a több mint ötórás búcsúceremónia egyetlen eseményén sem, tudtommal a nagyközönségnek felállított ravatalnál helyezett el koszorút korábban. Eljött és beszédet mondott viszont Ramón Calderón, a Real Madrid elnöke több veterán játékosal, pedig aznap este bajnoki meccse volt a spanyol klubnak. Megható szavakkal búcsúzott a Puskás-stadionban Szepesi György és Buzánszky Jenő, Ángel María Villar, az UEFA alelnöke, egyben a spanyol futballszövetség elnöke, Schmitt Pál szavait pedig (akit előző nap infarktuszgyanúval szállítottak kórházba, és nem tudott személyesen jelen lenni az általa előkészített eseményen) Novotny Zoltán tolmácsolta. Felvételről szavalt Latinovits Zoltán és élőben Csurka László, énekelt többek között Demjén Ferenc. A decemberi hideg és a nemrég még az utcákon tomboló rendőrterror rossz emléke ellenére, ha messze nem is telt ház, de tízezres tömeg búcsúzott a volt Népstadionban, ahol az összes első és másodosztályú futballista személyesen állta körül a ravatalt. A katonai tiszteletadásra – minthogy a halála után dandártábornokká előléptetett Puskás katonatiszt volt – a Hősök terén került sor, miután az egyre gyarapodó számú gyászoló, tisztelgő polgár átkísérte oda az ágyútalpon, fekete lovak által vontatott koporsót. Itt Kiss B. Attila énekelte Bánk áriáját. Innen vonult tovább a tömeg a Bazilikához, ahol Sólyom László köztársasági elnök, Juan Antonio Samaranch volt spanyol sportminiszter és NOB-elnök, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság tiszteletbeli elnöke, Sepp Blatter, a FIFA és Kisteleki István, az MLSZ-elnöke mondott gyászbeszédet. A gyászmisést Kiss-Rigó László püspök és a lengyel Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius koncelebrálta, a reformátusok és a külhoni

magyarok nevében Tőkés László búcsúzott, a kormány képviselőjében pedig Lamperth Mónika belügyminiszter mondott – nagyon szép – beszédet. Éltre szóló élmény, hogy a katolikus liturgia keretében elhangzó hívek könyörgései közül kaphattam egyet, és olvasott könyörgést Détári Lajos, Gellei Imre, Grosics Gyula, Bozsik Péter, sőt Frangiszkosz Szurpisz, a Panathinaikosz korábbi játékosa, de még Franz Beckenbauer is.

Szöllősi György publicisztikája. Nemzeti Sport, 2021.11.16

Forrás: https://www.nemzetisport.hu/magyar_valogatott/rosszkedvunk-tele-szollosi-gyorgy-publicisztikaja-2860851

Hollandia: Megemlékezés az 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC 65. ÉVFORDULÓJÁN

Méltósággal, gazdag kulturális műsorral emlékezett a hollandiai magyarság holland hozzátartozóival együtt. Idén, 2021 október 23-án mintegy 250 résztvevő jelent meg az immáron tizenharmadik – ötvenként országos szinten megrendezett - nagyszabású ünnepségen az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 65. évfordulója alkalmából.

A helyszín a hágai Kloosterkerk volt, ahol egy kettős votum szelleme hatotta át a lelkeket: Gloria victis! És „Hazádnak rendületlenül!” Az alábbi imádságot írta és elmondta dr. Hermán M. János

Kegyelem néktek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!

Testvéreim! Lélekben járuljunk most Isten királyi székéhez, ahol az angyalok és a szentek társaságában megalázzuk magunkat. Fohászodjunk!

Mindenható Istenünk, mennynek és földnek teremtője!

Az angyalokkal együtt örvendünk, hogy nemzeti ünnepünk napján eljöhettünk ebbe a templomba: hálát adni a megtartásunkért, a hazáért és a mindennapi békességért. Szent Lelkedtől indítva köszönjük azt, hogy minden népnek és minden országnak Te vagy a Gondviselője és Fenntartója. Számunkra mily vigasztaló tudat, hogy október 23. visszanyerte az értelmét és az eredeti üzenetét. Köszönjük, hogy bánatos évtizedek után elégtételt nyertek az igazságra szomjúhozok, és mindazok, akik fiatal létükre nemcsak a szenvedést, hanem a halált is vállalták a szabadságért. A történetet így ismételjük a költővel: „El ne felejtse, aki él, / hogy úgy született a szabadság, / hogy pesti utcán hullt a vér.” (Tamási Lajos: Piros a vér a pesti utcán)

Istenünk! A nemzetünk gyógyításáért egyedül Téged illet a dicsőség! Legyen áldott a hősök emléke! Hisszük, hogy az idvezült lelkek társágában egykoron velük együtt lehetünk és imára kulcsolt kézzel könyörgünk, hogy a világ népei Téged magasztaljanak a szabad életért, hogy hitben keressék azt, ami kedves Teelőtted. Könyörgünk, hogy az államok ne a háborúkra és a rút nyereszkesedésre, hanem a köz javára törekedjenek. Különösen könyörgünk az előljárókért, hogy a kormányon lévők közül senki se felejtse: minden hatalom és minden tisztség felelősséggel jár.

Óh Istenünk, milyen megnyugtató, hogy önző emberek a múltat nem tudják eltörölni, hiszen Te vagy a történelem Ura, és számontartod a cselekedeteket. Istenünk, abban reménykedünk, hogy ameddig élünk, a lelkünket megtörni ne lehessen soha! **Orcánk pirulásával emlékezünk az ötvenedik évfordulón esett erőszakra....**

Mennyei Édes Atyánk! Áldunk az idők jóra történő változásáért, azért is, hogy eltemethettük az 56-os halottainkat, hogy sírjaikra ma virágot ültethetünk. Immáron szabadon mondhatjuk el az egykoron titkolt emlékeinket, és mindezt egyedül Néked köszönhetjük, mert Te hoztál ki a megtervezett pusztulásból, úgy, mint annak idején Izraelt a babiloni fogságból. Vajha leszűrhetnénk a tanulságokat, és bölcsen számlálhatnánk napjaink értelmét, hogy közülünk senki se kíváncsozzon vissza a hazugság világába!

Drága jó Istenünk, hányszor felhívtad az emberiség figyelmét a békesség szerzésére, arra, hogy aki igazságot, nemzetet, és eltépett zászlót sirat, az új, és kibeszélhetetlen biztatásokat

vesz. Köszönjük, hogy elszakíthatatlan közösséget találtunk Krisztus keresztet hordozó egyházában, aki a mi békességünk! Áldunk Téged Istenünk a viszonylagos vallásszabadságért, a keresztyén életfolytatás lehetőségeiért, a megszentelt életekért. --- Istenünk Atyánk, érezzük, hogy azért annyi bánat van még a világon, itt is, ahol a Te kegyelmedből befogadtak minket és ahol emberileg szabadon élünk. Ahol most együtt kérünk áldást erre az országra, világosságot a vezetők gondolkozására, azért, hogy a Te parancsolataidat kövessék és hogy azok szerint kormányozzanak, képmutatás nélkül. Buzgón Imádkozunk Hollandia népéért, Krisztus itteni egyházáért, a hívő közösségekért. Irgalmas Istenünk, könyörgünk azért, hogy menekült és ide vándorolt gyermekeid között megmaradjon a krisztusi hit. Elédbe hozzuk a hollandiai magyarság jelenét és sorsát. Hadd virágozzék közöttünk a jó rend, adjad, hogy szeretettel figyeljünk egymás terhének a hordozására. Léleekben térdre hullva kérünk: gondviselésed szárnyai alatt adj nekünk bátorságos megmaradást és olyan közjogi méltóságokat, akik lelkiismeretes gyermekei az Úr Jézus Krisztusnak.

Végül pedig könyörgünk, hogy pótolod ki fogyatkozásainkat a sátáni erők és a világvágyak ellenében! Ne engedd felejtetni az emlékezőknek, hogy Krisztus győzedelmeskedett a bűn és a halál fölött!

Istenünk, hálaadással ünneplő népedre szállíts áldást, és mi magunkat, bennünket is tégy áldássá hogy küzdelmeinkben elmondhassuk: "Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?!"

Minden kegyelemnek Istene! Hisszük, hogy egy hajszál sem eshetik le a fejünkről a Te tudtod nélkül! Együtt valljuk és kérjük, hogy: „Legyen meg a Te akaratod!” – Szívünk teljességéből könyörgünk azért, hogy szenteld meg életünket, hazánkat és mostani ünneplésünket!

Dicsőítjük és magasztaljuk háromszor szent nevedet: Ámen

**Magyarul imádkozott
Hermán M. János
nyugalmazott lelkipásztor,
holland nyelven könyörgött
Leo Elshout akolitus**

Nyugat-európai magyar egyházi hírek

NYUGAT-EURÓPAIMAGYARPROTES- TÁNS GYŰLEKEZETEK SZÖVETSÉGE

BESZÁMOLÓ - VISEGRÁD 2021

A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége taggyülekezeteinek küldöttei 2021. szeptember 2-5. között Visegrádon tartották meg az éves közgyűlésüket. Kilenc ország magyar diaszpóra gyülekezeteit képviselte 40 résztvevő.

A magyarországi helyszínválasztás lehetővé tette a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Református Egyház vezetőivel és képviselőivel, valamint Magyarország Kormánya egyházi és nemzetiségi

államtitkárság képviselőjével való tanácskozást. A 2021-es találkozó célja a diaszpórában működő gyülekezetek életének bemutatása, közös tervek megfogalmazása, az anyaegházakkal való kapcsolat erősítése volt.

Haáz Sándor karnagy vezetésével Szentegyháza gyermekkórusa lépett fel Visegrádon

A konferencián részt vett a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselőjében dr. Fabiny Tamás, a MEE elnök-püspöke, Cselovszkyné dr. Tarr Klára, a MEE Országos Iroda Ökumenikus és Külügyi Osztály osztályvezetője, Tölgyesi Ágnes, külhoni magyarság koordinátor; a Magyarországi Református Egyház képviselőjében Ft. Balog Zoltán, a MRE Zsinatának lelkes elnöke, Ft. Steinbach József, Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, MEÖT elnöke, Gér András zsinati tanácsos, Czanik András Kárpát-medencei referens; Magyarország Kormánya képviselőjében dr. Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára.

Az elhangzott gyülekezeti beszámolók részletes tájékoztatást nyújtottak a meghívott vendégek számára. Ezt követően az egyházi és állami képviselők adtak számot a külhoni magyarság iránti felelősségvállalásukról, az együttműködés erősítéséről és a támogatási lehetőségekről. A közgyűlésen elhangzott fontos témák a következők voltak: kölcsönös tájékoztatás a kivándorlókról és hazatelepülőkről, testvérgyülekezeti kapcsolatok erő-

sítése, a központi és egységes anyakönyvvezetés kérdése, a támogatások koordinálása, a lelkészi szolgálatok folytonosságának biztosítása. A további együttműködés eredményessége érdekében feladatként fogalmazódott meg a nyugat-európai magyar protestáns gyülekezetek feltérképezése és felmérése. Az együttműködés megerősítése érdekében a közgyűlés fontosnak tartja a Kárpát-medencei egyházi szervezetekben való hivatalos képviselést.

A németországi Badeni Magyar Protestáns Gyülekezetek felvételüket kérték a Szövetség taggyülekezeti sorába, melyet a közgyűlés egyhangúlag megszavazott. Újabb gyülekezetek felvétele a Szövetség további szándéka.

Záróistentisztelet a dömösi református templomban

A NYEMPGYSZ gyülekezeteiben az elmúlt néhány időszak ellenére is elkötelezett és eredményes igehirdetői, lelkigondozói és diakóniai munka folyt. A modern média lehetőségeit is kihasználva folyamatos volt a gyülekezeti élet, ezáltal lehetővé vált kisebb-nagyobb körben, ill. határokon átívelő egyházi rendezvények megvalósítása. A közgyűlés tagjai kiemelten fontos feladatnak tekintik a gyermek- és ifjúsági missziót. Ez a szolgálati terület lehetőséget nyújt a hazai és a nyugat-európai magyar ifjúság számára szervezett közös programokra.

A Szövetség tagjai reménységgel tekintenek az előttük álló feladatok és kihívások elé, tudva azt, hogy „**akik az Úrban bíznak, erejük megújul.**”

A NYEMPGYSZ közgyűlése nevében:

Karvansky Mónika elnök Gémes Pál társelnök
Jaskó Irén titkár

Visegrád, 2021. szeptember 5

A nagyszabású és fajsúlyos konferencián készült fényképek (Deák Péter, Szánthó András és Bán István felvételei) a Szövetség honlapján tekinthetők meg: http://www.credo-hu-we.org/gallery/2021visegrad/photos/DSC_9637.html

*****_

A Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat 8. évfordulójáról dr. v. Békássy N. Albert tartott előadást Budapesten 2020. szeptember 19-én a Magyarország Barátai Alapítvány VII. konferenciáján

A 17 perces előadás a csatolt link megnyitásával látható és hallható. Katt ide: <https://nyemrlsz.newlights.info/index.php/szolgalatunk/593-a-nyugat-europai-magyar-reformatus-lelkigondozo-szolgalat-8-evtizederol>

Erre az előadásra a szükséges pontosítások érdekében DV még visszatérünk, a hiányosságai pótlására olvasóink tárgyilagos hozzászólásait várjuk, és más tanúságtételeket is kérünk a harminc éve esedékes tisztázások érdekében!

Franciaországi éves beszámoló - 2020-ról. Közgyűlés helyett írásos beszámoló 2020-ról

Párizsban szolgáló erdélyi barátaink küldték el címünkre ezt az évi összefoglalót a nyáron, amelyet ezúttal is köszönünk.

Temple de St Esprit 5 Rue Roquépine 75008 Paris, FRANCE

Párizs, 2021. februárjában

Kedves Testvérek!

A COVID-19 járványügyi szigorítások miatt az idén 2021. márciusban esedékes korábban mindig megtartott gyülekezeti évi közgyűlés elmarad, mivel a havi egy istentisztelet tartása is lehetetlen meghívott lelkész szolgálatával. A presbitérium jó egészséget kíván és Istenben bízva imádkozik a mielőbbi templomi vizontlátás lehetőségéért, melyről időben értesítést küldünk.

Tisztelt Közgyűlés, Kedves Testvérek!

„Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek.” Jn 13,34

A tavalyi 2020-as év rendhagyó és rendkívüli volt.

Január: Nt. Nagy Lenke Budapestről érkezett és Mme Heddadnál lakott. Úrvacsorás istentiszteletet tartott. A szokásos karácsonyi és újévi üdvözlések küldését Mme Heddadintézte – háláaazinternetnekkevéspostaköltséggel. Akapcsolatfenntartáshoz nagyon fontos a hálós lehetőség. Február: Nt. Baksa Zsolt Kárpátaljáról érkezett, a Generális Konvent (GK) küldte. Istentisztelet előtt presbitéri gyűlés volt, a közgyűlés anyagát Mme Dapoiny Cathrine és Mme Heddad készíti elő, küldi szét (meghívók megírása, nyomtatása, küldése, postázása, pénztári zárszámadás és beszámoló elkészítése).

Március: Nt. Lugosi Dániel Zilahról érkezett a Szász család meghívására, köszönet nekik! A szokásos, előre

e-postán és levélben meghirdetett közgyűlés megtartásra került. Elfogadásra került a beszámoló a gyülekezet működéséről, valamint anyagi helyzetéről és Mme Hajnal Szász presbiterré lett választva. Továbbra is csak vendéglelkészek fogadásával megoldható a gyülekezeti alkalmak jövője: az évi 11 egyhavi istentiszteleti alkalomból ötször a GK küld a lelkészt útiköltség-fedezettel és hatszor a gyülekezet mi hívjuk meg őket, ehhez kérjük a segítségét minden egyháztagnak., vagyis egy lelkész fogadását.

Április: az Istentisztelet a kialakuló világjárványhelyzet miatt elmaradt

Május: Mme Heddad hálós körlevelet küldött az ismert címekre, így remélve a kapcsolattartást.

Június/Július/Augusztus: az istentiszteletek elmaradtak, de értesítés küldése az októberi istentisztelet tervezett megtartásáról. Szeptember: Nagy Lenke budapesti lelkész már nem utazhatott.

Október: Nt. Székely Zsolt Hencida ref. lelkésze szolgált, feleségével érkezett a Szász család meghívására. Az istentiszteleten 21 résztvevő: ültetés bizonyos távolságra, lista, névvel telefonszámmal, arcmaszka, kézmosó géll stb. A koreaiak a nagy templomban megtartják az istentiszteleteket de a korlátozott – engedélyezett számú résztvevővel. November: a St. Esprit gyülekezettel délelőttre tervezett ökumenikus istentiszteleti részvétel Nt. Ódor Balázssal Budapestről, majd délután magyar istentisztelet keresztelővel a Szabó családnak, de sajnos mindez elmaradt!

December: Tart a világjárvány és sajnos az előrejelzések értelmében beláthatatlan időre elmaradnak az Istentiszteletek.

Köszönöm szíves figyelmüket – ÁLDÁS BÉKESSÉG, A presbitérium nevében: Mme Heddad Anne Marie nanni.heddad@orange.fr nanni.heddad@gmail.com
34 Avenue Maurice Berteaux 78500 Sartrouville France
0139151983 0684082915

Forrás: <https://nyemrlsz.newlights.info/index.php/gyulekezetek/franciaorszagi-honlap/587-franciaorszagi-eves-beszamolok-2020-rol>

Kereszt ?!

Zwollei istentiszteletünk képes anyagának megtekintésekor egyik olvasónk július 30-án ezt kérdezte: Mit keres a kereszt az Úrasztalán? Testvérünknek valószínűleg nincs tudomása arról, hogy mi egy zwollei lutheránus templomot bérlünk és a liturgikus térben ott használatos a kereszt. Különbözik pedig az istentiszteleteinken részt vevő római katolikus testvéreinknek is jól esik, hogy jelen van az egyházi szimbólumaink legfontosabbika, a kereszt. (<https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban/photos/pcb.4525862220757117/4525860624090610>)

Letegyük vagy felvegyük?

Az elmúlt évben Németországban, a Boden-tó környékén bezárt templomok és kolostorok eltávolított berendezési tárgyai közül több tucat feszületet és keresztet mentettek meg a protestáns Johannita Lovagrend tagjai, s hoztak el Magyarországra és Kárpátaljára. A művészeti alkotásként is értékes faragványok olyan helyekre kerültek, templomokba, kápolnába, menedékhelyekre, iskolákba, ahol egy élő közösség fejezi ki hitét a hontalanná vált kereszték befogadásával. Szép-szomorú jelképes történet ez. Hát még akkor, ha felidézünk azt a mai napig tartó vitát, mely az elmúlt évtizedekben Németország fővárosában, az elképesztő méretű építkezéseiről és helyreállításairól híressé lett Berlinben zajlik. A lerombolt porosz királyi kastély, a „Schloss” helyén, a város közepén az NDK idejében felhúzták a csupa üveg, csupa fém (nép)köztársasági palotát, majd a német egyesülés után azbesztveszélyre hivatkozva azt is gyorsan eltakarították. Megszületett a döntés, hogy a porosz hatalom szimbolikus épületének mindenben pontosan úgy kell kinéznie, ha újra felépítik, mint az eredetinek. Egyetlen ponton akartak kivételt tenni a városatyák és némely „kulturális” szervezetek: a kereszt nem kerülhet vissza a csúcsra, eredeti helyére, hiszen az egy elnyomó, imperialista vallás szimbóluma, s sértené a város több százezer muszlim közösségét. Igaz, hogy az ő vallási vezetőik kinyilvánították: nem zavarja az iszlám ottani híveit a kereszt, hiszen az hozzátartozik a város és Németország történetéhez. De ez a kereszt-ellenes szövetséget nem zavarja. Ők kitartanak követelésük mellett.

Először tűnjön el a kereszt, majd minden olyan jelkép és szerveződés, mely mások, értsd „bárki” érzékenységét sértheti. Mi marad így a végén? Költői a kérdés. Marad a nagy semmi. A purifikátorok, akik csupaszig köztereket akarnak, nemcsak a városokat és falvakat fosztanak meg a vallási szimbólumaiktól, hanem magát a kultúrával, történelemmel terhesen gazdag emberi közösséget is, magát az embert. S ha már sem épületeink, sem ruházatunk, sem énekeink, sem bibliánk (hiszen némely nyugati egyetemeken már ennek a megtisztítását követelik a diszkriminatív kijelentésektől) nem marad a miénk, akkor azt sem fogjuk tudni, hogy hová, kikhez tartozunk, hogy honnan jöttünk, s hová megyünk. S akkor a tömegben atomizálódott emberrel bármit meg lehet tenni, hiszen védtelen. Azt fogja tenni, azt fogja enni, inni, nézni, hallgatni, fogyasztani, gondolni, amit neki a piac „jóindulatúan” kigondolt és kötelező beszerzésre kínál. Így lesz a kereszt viselése nem egyszerűen dísz a ruhán, hanem ellenállás, hitvallás. Hirdeti, hogy hová tartozunk.

zom, s ezen túl elsősorban azt, hogy Kihez tartozom. Akik a keresztet nemcsak a nyakukban viselik, hanem a vállukon is hordják, azok a keresztben értünk meghalt Názáretihez tartoznak. S a kereszt, amit viselnek, mellett, hogy a külvilágot tájékoztatja hovatartozásukról, őket magukat is szüntelenül emlékezteti arra, hogy akik a megfeszített Krisztushoz tartoznak, azok embertársainknak tartoznak: szolgáló szeretettel. S tartoznak hitvallással is, hogy a szavaikkal és mindenekelőtt életükkel bizonyítsák hitük szabadító és életet megtartó, gazdaggá tévő erejét.

Szerény hozzájárulás a keresztért folytatott világméretű küzdelemhez a Magyarországi Református Egyház leköszönő zsinati elnök-püspökének javaslata: a magyar reformátusok, akik történelmi okokból a keresztet szimbolikus tárgyként nem, vagy csak itt-ott használják, s templomuk tornyait inkább a csillag ékesíti, fogadják be a keresztet, mint jelképet, s viseljék büszkén.

„Vegyük fel a kereszt jelét...az üldözöttekért, akik Krisztusért szenvednek háborúságot. S azokért is, akik a földre dobták a keresztet, mint valami kellemetlen, zavaró „tárgyat” – javasolja Bogárdi Szabó István.

Ha néhány százezer magyar református a jövőben nem csupán a feladat és hivatás sokszor nehéz keresztjét viseli majd a vállán, hanem a jelképet is a ruháján, ezzel persze még nem váltjuk meg a világot. De az nem is a mi dolgunk. Elég, ha a keresztünkkel arra mutatunk, akit advent idején várunk, s hisszük, hogy ez a Jézus a Golgotán megváltotta a világot.

Balog Zoltán

Lelőhely: Magyar Johanniták, 2021. január. Online elérhető: https://johannitak.hu/wp-content/uploads/2021/02/LE003285_Johannita_ujsag_v4_v%C3%A9gl.pdf

Hollandiai híreinkből...

Farkas Flórián hágai testvérünket 2021 szeptember 25-én a Johannita Rend tagjává avatták Budapesten. Gratulálunk Farkas Flórián atyánkfianak, aki a mellékelt fényképen jobbról az első helyen áll.

A Szilágyi Dezső téri református templomban történt jeles eseményről itt lehet bővebben tájékozódni: <https://www.facebook.com/watch/?v=364633812020824>

Kis Kendi Dávid debreczeni Erasmus-ösztöndíjas lelkész testvérünknek, és feleségének, **Erbach Viola** lelkésznek a bemutatkozása

A nevem **Kis Kendi Dávid**, egy kelet-szlovákiai helységből, Bodrogszentes nevű faluból származom. (Kassa 100 km, Sárospatak 30 km, Kisvárd 40 km). 1994. május 27-én születtem Királyhelmeceken egy magát reformátusnak valló család első gyermekeként. Édesapám asztalos munkákat végez, édesanyám a királyhelmecei postán ügyintézőként, a 4 évvel tőlem fiatalabb húgom pedig virágkötőként dolgozik.

A 2014-es Debreceni Református Hittudományi Egyetemre jövetelém előtt felsőfokú oktatásban két félévet töltöttem a Budapesti Gazdasági Főiskola hallgatójaként, gazdaságinformatikus szakon. Az első év után a nevezett felsőoktatási intézményben a hallgatói jogviszonyt megszakítottam, mivel nem ez volt az én utam. Isten mást tervezett számomra és ezt tudomra is adta.

Bodrogszentes református temploma

Amikor a teológia nyílt napjára készülve kerestem otthon egy megmaradt DKV-vonaljegyet, sokkal nagyobbra, Isten vezetésére leltem az ő igéjén keresztül. A holmik közül egy igés kulcstartón szereplő tex-

tus, a Bírak 18,6 verse erősített meg: „Menjetek el békességgel! Gondja van az Úrnak az útra, amelyen jártok.” Azt a vonaljegyet azóta sem találtam meg.

A teológiai éveim alatt a tantárgyakra való készüléssel mellett fontosnak tartottam a kutatói munkát. Tanulmányaim nagy sikereként éltem meg azt az ame-

rikai körúton való részvételt, amikor 2018-ban Grand Rapidsben frissen alapított gyülekezeteket látogattunk meg. Ott és akkor, az időeltolódás ellenére sokat irogatva ismerkedtem meg Violával, akivel hazajövetelünk után találkozgatni kezdtünk.

Másik nagy örömöm az volt, hogy a 2019/2020-as tanév őszi félévében a Theologische Universiteit Kampen cserediákja lehettem az Erasmus ösztöndíj-program keretében. Az akkoriban szerzett tapasztalataim alapján döntöttem úgy, hogy újra Hollandiába költözök, jelenleg már a feleségemmel Erbach Violával, akivel idén nyáron kötöttünk házasságot.

A tudományos élet mellett a szolgálatokból is kivettem a részem. Már a teológiai tanulmányaim előtt, gyülekezeti munkatársként nyári táborok megszervezésében és vasárnapi iskolák levezetésének segítőjeként szolgáltam. Gyülekezeti gyakorlatomat a Balmazújvárosi- és a Nagyhegyesi Missziói Egyházközségekben töltöttem. Sok pozitív tapasztalatra tehettem szert gyakornoki évem alatt, az óvodai csoporttól kezdve, a bibliaórák néni köréig. Diplomámat ez év júliusában kaptam kézbe a Debreceni Nagytemplomban.

A szeptembertől kezdődő időszakot 2022 májusával záródóan Kampenben töltjük. Terveim között szerepel meglátogatni Hollandia-szerte a magyar gyü-

lekezeteket, közösségeket, illetve szívesen ismerkednék meg a gyülekezet tagjaival családlátogatás alkalmával. E helyről is szeretettel köszöntöm a Zwollei Harangszó olvasóit!

A nevem **Erbach Viola**, és 1994. augusztus 13-án születtem Kárpátalján, Beregszász községében. Férjemmel, Kis Kendi Dáviddal ellentétben családom nem mondható reformátusnak, sőt valójában magyarnak sem, ugyanis mindamelllett, hogy otthon elsősorban oroszul beszéltünk, ortodoxnak is voltam keresztelve. Édesanyám számára (akinek egyik szülege orosz, másik szülege pedig magyar volt) mégis nagyon fontos volt a magyar neveltetés és a magyar kultúra átadása. Így mondhatom mindezek ellenére anyanyelvemnek a magyart és így járhattam mindvégig magyar nyelvű iskolákba. Iskolai tanulmányaimat Ungváron, Munkácson, illetve a Nagyberegi Református Líceumban folytattam.

Munkácsi református templom

A református hitre találásom története az egyszerű – mondhatni gyermeki – csokoládé szeretetével kezdődött. Kisiskolás koromban az ortodox gyermekeket katolikus hittanra iratták be az iskolában – mondván a kettő között kevesebb a különbség, mint mondjuk az ortodox és a református között. Egy nap az akkori legjobb barátnőm Liza, egy nagy tábla csokival jött vissza a református hittanról – meghozta olyan külföldi csokival, amit mindaddig soha életünkben nem kóstoltunk, de még csak nem is láttunk. Hat éves énem számára mindez olyan meghatározó élménynek bizonyult, hogy még aznap kértem édesanyámat, írasson át református hittanra. Édesanyám eleget tett kérésemnek és így lettem én orto-

doxból református. A református hit melletti tényleges döntés számomra 2008-ban következett el, egy ifjúsági tábor és lelkészeink Dancs Róbert és felesége Edina hatására – így 2019 májusában konfirmációm alkalmával már szívből tehettem fogadalmat a Munkácsi Református Egyházközség előtt.

Teológiai tanulmányaimat 2012-ben kezdetem el a Debreceni Református Hittudományi Egyetem falain

belül. A teológiai évek alatt sok fontos baráti kapcsolatot szerezhettem, megismerkedhettem a férjemmel, rengeteget tanulhattam magamról és Istenről. Világot is láthattam, megismerhettem több nép és több kultúra reformátusait. 2015-ben egy évet tölthettem Edinburghban, ahol a mesteri diplomámat szereztem meg, 2017-ben pedig részt vehettem egy nyári egyetemi képzésen Wuppertalban, ahol találkoztunk a világ összes szögletéből érkező református teológusokkal és lelkészekkel: volt közöttük egykori cirkuszi akrobata, női tábori lelkész és volt sportoló.

Gyakorlati évemet az Ungvári Református gyülekezetben töltöttem el, ahol mentor-lelkészemmel, Héder János főjegyző úrral, ukrán és magyar református gyülekezetben is szolgálhattunk egyaránt, illetve betekintést nyerhettem az egyetemi lelkészség titkaiba is.

2018-ban felvételt nyertem a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Doktori Iskolájába, melynek jelenleg is hallgatója vagyok. Kutatásom témája „Inkulturációs és ökumenikus kihívások az ukrán keresztyén egyházak szolgálatában 1991 óta”. Kutatásom során elsősorban az ukrán egyházak missziói stratégiáit és tanításait vizsgálom, különös figyelmet szentelve annak, mennyiben változott a tanításuk Ukrajna függetlenségének megszerzése óta.

Jelenleg, férjemmel Kis Kendi Dáviddal Kampenben élünk. Én, az Erasmus program keretein belül itt folytatom a doktori tanulmányaim harmadik évét, míg Dávid a Zwollei Magyar Evangéliumi Református Gyülekezetben tölti Erasmus gyakorlatát. Soli Deo Gloria!

Kihívások és áldások a vegyes házasságokban – keresztény szemmel

Első rész

A napokban egyik ismerősöm látogatott meg. Ő is egy másik országból él itt holland férjével.

Rég nem láttuk egymást. Ez idő alatt a lányaim már felnőttek lettek, az ismerősömnek pedig két szép csodálatos gyermeke született. A koronavírus miatt otthonról nem látogathatják a családtagjai, akik besegíthetnének a háztartásban és a gyermeknevelésben. Napközben, amikor a férje többnyire a munkahelyén tartózkodik, egyedül neveli gyermekeit. Elmondta, néha elége bezártnak érzi magát, és igazán hiányoznak az otthoniak; testvérek, rokonok, a szülővárosa meg az otthoni kulturális élet.

Még akkor is, amikor számtalan módunk van a kapcsolatok fenntartására az interneten keresztül, ezek a lehetőségek mégsem pótolják azt az együttlétet, amikor saját szereteteivel fizikailag találkozik és elbeszélget az ember. Megkérdezte, hogy hogyan csináltam én azt annak idején, amikor még mobil telefonok nem voltak, sem internet, sem ingyenes app-ek, amiken keresztül már a világ bármely részére egy szempillantás alatt üzenetet küldhet az ember. Hogyan tudtam átvészelnem azt az időszakot 'egyedül'? Hogyan maradtam meg ilyen stabilnak és erősnek egy 'szeles', 'hideg' országban?

Mivelhogy vegyes házasságban élők is látogatják gyülekezetünket és magam is vegyes házasságban élek, szükségesnek tartottam, hogy írjak azokról a dolgokról, amelyekkel szembesülhetünk a vegyes házasságunk alatt. Milyen szerepet tölthetünk be egymás életében, hogy a fellépő problémákat könnyen átvészelhessük és milyen szerepet tölthet be a gyülekezetünk mindnyájunk életében, hogy nemcsak a hitünk, hanem a házaseletünk is erősödjön és áldásos legyen?

Mit is jelent a vegyes házasság?

Vegyes házasságról beszélünk, amikor a házasságra lépő két fél nemzetiségi, faji vagy vallási szempontból nem azonos közösséghez tartozik. De tágasabb értelemben ugyanide sorolhatjuk a különböző neveltetésben és szokásban részesült felek házasságát is.

A következőkben főként a nemzetiségben különböző vegyes házasságról fogok beszélni.

A vegyes házasság nem egy új, kialakulóban való trend. A Szentírásban is olvashatunk róla. A Ruth könyve egy kitűnő példát mutat számunkra. Ruth és Boáz története. Nem térek ki a részletekre, mert ennek megértéséhez ajánlom a Ruth könyvének teljes elolvasását. Röviden annyit, hogy olvasás közben figyeljük meg, hogy Ruth és Boáz házassága előtt mennyi keserűség, fájdalom és nehézség állt. Mégis mekkora nagy áldás lett Ruth és Boáz vegyes házassága Naómi, és egyben a mi meg minden népeknek az életére.

Tizenéves koromban többször is elolvastam a Szentírást, viszont nem emlékeztem, hogy valaha találkoztam volna olyan bibliai résszel, amely tiltaná a vegyes házasságot. E téma megírása alatt kissé meglepődve olvastam a Mózes V. könyve 7. rész 3. és 4. verseit: „Ne házasodj össze velük, ne add lányaidat az ő fiaikhoz, és ne végy fiaidnak feleséget az ő lányaik közül. Mert eltérítik fiaidat tőlem, és más isteneknek fognak szolgálni.”

Beleolvasva ebbe a bibliai részbe hirtelen azt gondoltam, hogy ez az utasítás azoknak lett írva, akik más nemzetiségűbe szerettek bele és azokkal házasságra készültek. Az első és második versek elolvasása után jöttem rá, hogy igazából Isten a házasságot azzal a hét erős néppel tiltotta, akiknek a földjeit Izrael fiainak ígérte. Természetesen nem tanácsos ellenséggel házasodni és idegen istenek felé sem kell fordulni.

Az Újszövetségben csak egy részt találtam, amikor Pál apostol a házasságban felmerülő problémák megoldását vázolja fel az 1 Kor. 7, 10–15-ben, kihangsúlyozva: „Mert arra hívott el minket az Isten, hogy békeességben éljünk.” Ez a lényege minden (vegyes-)házasságnak és keresztény életnek.

A párommal való esküvőnk előtt sokat foglalkoztatott az a kérdés, hogy milyen nehézségek kerülhetnek eléem, ha a párom kultúrájában, hazámtól elszakadva, távol élnék. Az erdélyi származásom segített a döntésben. Habár ott-hon teljesen magyarul beszéltünk és az iskolában is többnyire magyarul tanultunk, mégis hozzá voltam szokva a kétnyelvűséghez, meg ahhoz is, hogy nem homogén kultúrában éltem. A kisebbségben való élet sok mindenre megtanítja az embert. Ilyen háttérrel rendelkezve azt gondoltam, hogy egy vegyes házasság nem fog jelentős problémát okozni nekem. Hogy megfelelően fel legyek készítve, még mikor Magyarországon az Operation Mobilisation missziós szervezettel dolgoztam, a missziós szervezet keretén belül keresztény házassági felkészítő szemináriumon is részt vettem. Már akkor nagyon hasznosnak tartottam azt a felkészítőt, és utólag is hálás vagyok azokért az alkalmakért. Mégis az esküvőnk után, a gyakorlatban nekem is sok gondot okoztak a vegyes házasságunk különböző fázisaiban fellépő problémák. Folyamatosan „ébren” kellett lennem, hogy ne gyengítsenek el, és meg tudjak birkózni minden szembe szálló akadállyal.

Érdekes módon nagyon ellentétbe ütközött az én gondolkodásom a döntésemmel még a házasságunk elején. Az esküvői igénk Ruth 1: 16-17 volt. A nagy szerelemben maximálisan vállaltam azt az utat, amelyen

párom járni akart. Ellenben, mikor a Doulos missziós hajóról a férjem allergiája miatt Szingapúrból vissza kellett térnünk, nem terveztem Hollandiába letelepedni, sőt elleneztem is, hogy itt éljünk. A párom kezelése miatt mégis itt Hollandiában kötöttünk ki. Ezek mellett sok más olyan dolog volt a házasságunkban, ami teljesen másként alakult, mint ahogy az elején terveztük. A felkészítők és komoly átfontolások ellenére sem láttam előre, hogy milyen hátrányai lehetnek a vegyes házasságnak.

Az első évek még, amikor a párommal kettesben éltük az életet, nem okoztak különösen nehézségeket.

Később, amikor a lányaink megszülettek sorozatosan jöttek a váratlan meglepetések. Néha azt gondoltam, hogy már sosem érnek véget.

Egy szignifikáns konfrontációs eset volt a házasságunkban, amikor az első gyermekünk megszületésekor nem voltak közel a szüleim, a testvéreim, és teljesen mindenben ki voltam szolgáltatva az „idegen” országnak.

A nagyobbik lányunk első születési ünnepe is egy fájdalmas szembesítés volt a külföldön folytatott élettel meg a vegyes házassággal szemben. A torta felvágásakor visszafojtott könnyekkel tekintettem magam elé, mert az örömmel járó születésnapozással párhuzamosan honvágy töltött el. Nem voltak családtagok, magyar ismerősök jelen. Nem sokaknak állt akkor módjában, hogy egy születésnapra külföldre utazzon. Ezt követően számtalan ünnep telt el, és majdnem minden alkalommal kettős érzéssel éltem át ezeket az ünnepnapokat. Házasságunk előtt nem igazán gondoltam át, hogy ezek a dolgok távol a hazától, családtól teljesen másként alakulhatnak és fájók lehetnek.

Egy másik példa, amikor kisebbik lányunknak születése közben két idegszál megszakadt a vállában, ami három hónapi teljes karbénulást okozott. Ez nemcsak nagy aggodalommal járt, hanem drasztikusan megnehezítette a kis újszülöttünk körüli mindennapi teendőket. A környezetemben nem élt közel részemről olyan családtag, akiknek a segítségére számíthattam volna.

Talán sok vegyes házasságban levőnek felmerülnek hasonló érzések, esetek az életében. „Egyedül” kell megállnunk a helyünket. Azonban bátorító és reményt adó számunkra az, amikor ezeket a nehézségeket hittel tele éljük meg. Ilyen nehéz pillanatokban gondoljunk Pál apostol Filippibeliekhez írt levele 4:13. versére:

Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.”

Folytatás a magazin következő számában. Szerk.: Tünde Snijders

<https://www.kunstroute-noordwest-veluwe.nl/kunstroute-2021/harderwijk/#tve-jump-172082490cf>

Snijders Tünde elérhető e-mailen is: tsnijd@xs4all.nl

